

## NIK o aptekach szpitalnych

Źródło: [www.nik.gov.pl](http://www.nik.gov.pl)

Data publikacji: 22 grudnia 2016 r.

Szpitalne prowadzące apteki i działy farmacji szpitalnej słabo wywiązują się ze swoich ustawowych obowiązków. Wyniki kontroli w wybranych wielkopolskich lecznicach wskazały nieprawidłowości zarówno formalne, związane z wyposażeniem, jak i merytoryczne dotyczące przechowywania i obrotu lekami, w tym także psychotropowymi. NIK wskazuje, że ujawnione zaniedbania mogą zagrażać bezpieczeństwu pacjentów.

Praca aptek szpitalnych i działów farmacji szpitalnej powinna zapewniać racjonalną gospodarkę lekami, bezpieczeństwo pacjentów oraz racjonalizację farmakoterapii. Szpitale zobowiązane są do prowadzenia apteki/działu farmacji szpitalnej zgodnie z wymogami określonymi w aktach wykonawczych do ustawy Prawo farmaceutyczne.

Delegatura NIK w Poznaniu sprawdziła, jak wybrane wielkopolskie szpitale wywiązują się z wypełniania usług farmaceutycznych. **W żadnym ze skontrolowanych szpitali apteka nie działała tak jak powinna. Nieprawidłowości dotyczyły zarówno gospodarki lekowej jak i wyposażenia** lokali. Zaniedbania były na tyle poważne, że mogły stanowić zagrożenie dla zdrowia a nawet życia pacjentów. Ujawniono także **przypadki niewłaściwego postępowania z produktami leczniczymi**, w tym lekami psychotropowymi.

W trzech (z czterech skontrolowanych) aptekach szpitalnych **nie zostały spełnione ustawowe wymogi dotyczące lokalu apteki oraz jej wyposażenia**. W jednej placówce brakowało zabezpieczenia apteki przed dostępem osób trzecich, a pomieszczenia dwóch aptek nie posiadały co najmniej dwóch wejść: dla personelu i dla dostaw towaru. W trzech lecznicach na wyposażeniu apteki nie było między innymi szaf ekspedycyjnych oraz łatwozmywalnych podestów do przechowywania leków. Ponadto w wyposażeniu pomieszczeń wykorzystywanych do przechowywania leków brakowało higrometrów oraz urządzeń eliminujących nadmierne nasłonecznienie.

W trzech szpitalach **leki przechowywano niewłaściwie**. W dwóch szpitalach w lodówkach przeznaczonych do przechowywania leków pracownicy umieszczali produkty spożywcze, a opakowania leków były niezabezpieczone przed zabrudzeniem i zniszczeniem, w innym przechowywano je w pokoju pielęgniarek. Zdarzało się też, że nie przechowywano leków w oryginalnych opakowaniach, a personel odcinał zużyte fragmenty blistrów, zawierające informacje o terminie ważności i serii leku, co mogło prowadzić do ewentualnych pomyłek personelu medycznego lub np. podania leku przeterminowanego. W jednej placówce stwierdzono, że wśród leków przeznaczonych dla pacjentów oddziału dziecięcego przechowywany był jeden lek przeterminowany.

**Kontrolerzy wskazali także przypadki niewłaściwego nadzoru nad obrotem lekami**. Przy czym w jednym ze szpitali klinicznych ujawniono nieprawidłowości związane z obrotem lekami psychotropowymi: nie monitorowano ani nie dokumentowano przekazywania tego rodzaju leków do utylizacji. Mogło to skutkować utratą przez szpital kontroli nad lekami wydanymi z apteki, ponieważ nie można dowieść, że produkty lecznicze wycofane z użycia w szpitalu zostały przekazane do utylizacji. Jedna z aptek szpitalnych nie realizowała zadań

związanych z prowadzeniem badań klinicznych w zakresie zapewnienia udziału farmaceuty w przyjmowaniu i dystrybucji badanych leków.

Problemem był również **brak optymalizacji gospodarki lekowej w dwóch szpitalach**. Stwierdzono, że w jednym z nich komitet terapeutyczny, będący organem doradczym dyrektora szpitala, nie analizował kosztów leczenia i miesięcznego zużycia leków przez oddziały, w innym natomiast zmiany szpitalnej listy leków, stanowiącej katalog leków stosowanych w placówce, wprowadzane były z pominięciem procedur obowiązujących w szpitalu.

### **Uwagi i wnioski NIK**

W celu wyeliminowania stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości NIK wnioskowała do dyrektorów szpitali m.in. o:

- **wzmocnienie nadzoru nad działalnością aptek szpitalnych,**
- **prowadzenie kompletnej dokumentacji leków i produktów leczniczych, przekazanych do użycia,**
- **prawidłowe ewidencjonowanie leków otrzymywanych w formie bezpłatnych próbek oraz prawidłowe określanie ich wartości,**
- **podjęcia działań w celu prawidłowej organizacji lokalu apteki i właściwego jego wyposażenia, opracowanie zasad wydawania produktów leczniczych na oddziały lub pacjentom.**

Jak wynika z informacji nadesłanych do NIK, wszystkie skontrolowane szpitale podjęły już działania naprawcze.

*Kontrolę przeprowadzono w:*

- 1) Szpitalu Klinicznym im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu,*
- 2) Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny im. W. Degi Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu,*
- 3) Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Międzychodzie,*
- 4) Szpital Powiatowy im. Prof. Romana Drewsa w Chodzieży.*